

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 50 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
A szombati számokra helyben és vidéken:
Az óbecsei melléklettel együtt félévenként 2 korona,
anélkül félévenként 1 korona 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
FIÓK-SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Óbecse, belvárosi plébánia. Telefonszám 48.
Kéziratok nem adatnak vissza. — Hirdetések
Árszabály szerint.

A párbaj.

A japán templonok egyik érdekes szertartása az, midőn a pap felfegyverkezik, sisakot, pajzsot, kardot vesz és ádáz viaskodást kezd egy láthatatlan gonosz szellemmel. Kegyetlen csapásokat mér a levegőre, előre rohan, hátra ugrik, mint egy fenevad, pajzsát oly hirtelen emeli arca, vagy melle elé, mintha ettől függne élete. A szertartás végeig erei jobban kidagadnak, melle erősebben zihál, idegei kimerültebbek, mintha valódi harcot vívott volna. A kísértetekkel való hadakozás — így állítják a japán papok — nehezebb minden egyéb küzdelemnél.

Ezt a véleményünket — bármily gyermekesnek lássék — osztani kénytelen igen sok ember, aki holmi karddal szabdalható gonosz szellemekben nem hisz, de azért nem kevésbé nehez küzdelmet folytathat más, sokkal veszedelmesebb kísértetek ellen, aminek a babona, a részegesség, a háborúriület és a párbaj-erkölcs. Ezeket a kísérteteket bizony semmiféle hadonázással nem lehet elzavarni, mert nem az emberek körül settenkednek, hanem jól elbujnak ezek fejeiben, ahonnan csak az acélkardnál nagyon sokkal finomabb szellemi fegyverekkel üzhethők el — ha ugyan elűzhetők és az ellenük indult szellemi nagyságok munkája nem marad éppen oly eredménytelen szabdalódzás, mint a japán boncoké.

Budapesten a múlt héten derék társaság jött össze a párbaj-kisértet elleni küzdelemre. Hatalmas csapásokat mértek a láthatatlan ellenfélre, a büntető törvények szigorítását, a nők társadalmi mozgalmát, az orvosi kar segítség-megtagadását, a sajtó agyonhallgató tiltakozását hívták fel ellene. Közben ugyan hátrafelé is ugrottak egy nagyott a rém elől, mikor nem merték a párbajozást még a párbajellenes szövetség tagjainak sem egye-

nesen megtiltani. Eppenugy, mint Japánországban . . .

Teljesen eredménytelenek a párbajellenes kongresszus tanácsoltatásai nem fognak maradni, de tartós és végleges sikerre csak abban a mértékben vezethetnek, amelyben letűnik ama kor, mely a párbaj intézményét szükségsszerűvé tette.

A párbajt az a kor hozta létre, melyben nagy népiirtó háborúk és járványok folytán minden nagyobb-szabású gazdasági munka és ennek révén való érvényesülés lehetetlenné vált. Akkor birtokot szerezni és megtartani csak fegyverrel lehetett; a bíró szavának is csak az oldalán függő kard adott nyomatékot. Még amaz idők hatalmas királyai és főurai — siralmas helyi zsarnokok a gazdasági fellendülés korainak nagyjaihoz képest — is csak kevés műiparost, gazdaságtisztet, íródeákot foglalkoztathattak; szükségük mindenekelőtt verekedőkre volt, akiknek úgy karjuk, mint szívük bármely pillanatban kész volt az élet-halálharcra. Az ilyen emberek nyertek el azután minden anyagi előnyt, politikai hatalmat és társadalmi tekintélyt; a közéjük tartozást igyekezett tanusítani mindenki, aki csak egyáltalában tehette. Amde uri harcos minőségét mivel mutathatta ki valaki nyomatékosabban, mintha a rajta esett személyes sérelmet minden esetben fegyverrel torolta meg és pedig nem valami orvtámadás, hanem rendszeren előkészített, nyílt küzdelem útján?

Az emberek egymással való viaskodásának kora azonban határozatlan letűnőben van. Az emberek egymással szövetkezve sokkal méltóbb ellenfelekre, nagyobb szerű győzelmekre indulhatnak. Harcolhatnak a természet mostohasága, az elemek féktelen ereje, az emberi életet pusztító és megrontó mindenféle nagy és kis élőlények ellen, kivivhatnak valamennyiük számára egy oly édes, zavartalan, oly változatos és mégis nyugalmas, oly fenséges életet, aminő azelőtt az emberiség

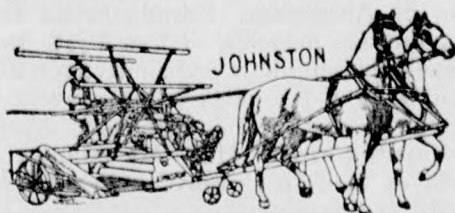
legkiváltságosabbjainak sem jutott osztályrészül. Mik az emberiség ezen nagy, egységes harcához képest az egyes emberek és kisebb-nagyobb csoportoknak egymással való önzetlen tülekedései, mik ama győzelmi díjhoz képest a régi harcok vérellágyított, ringy-rongy zsákmányai és győzelmi jelei?

De ha letűnőben is van a harcos korszak, azért még nem tűnt le egészen. Még nem hatotta át az összes lelkeket az általános emberi szolidaritás érzete, még nem világította meg az összes értelmeket az élet valódi előnyeinek felismerése. Még sok ember keresi boldogságát a középkori rablólovagok és kisebbrendű utonállók utánzásában, tekinti élete legfőbb céljának, hogy ne dolgozza azt, amit más dolgozik, de emellett a magáénak nevezhesse azt, ami másnak hiányzik. Az ilyen elemekkel szemben — legyenek azok dánosi rablógyilkos cigányok, vagy finom kabátos iparlovagok és akarnokok — végső fokon csak erőszak, más emberek bátor és kiméletlen fellépése óvhajta meg a társadalom munkáját.

Ezért becsüli meg a társadalom még most is a harcokésztséget, ha mindjárt elavult és ellenszenves alakban nyilvánul is az. Ezért tartja a párbajozó embert mindenki különbnek a becsületrabló szószátyárnál, vagy az orvul késelőnél. Ez a megbecsülés persze ott a legmélyebb, a párbaj-ethika ott a legelfogadottabb, ahol a gazdasági élet fejletlenségénél fogva leggyakrabban áll elő az erőszakos fellépés útján való érvényesülésnek szüksége és lehetősége. Ahol ellenben a fejlett társadalmi és gazdasági élet már korlátot szabott a mindennapi erőszakoskodásoknak és egyszersmind megadta az egyénnek a lehetőséget a gazdasági munka, gazdasági verseny, gazdasági szervezkedés útján való érvényesülésre — ott, miként azt az angolszász országokban látjuk, már a lomtárba kerülnek a párbajfegyverek

Bächer Rudolf Melichar Ferenc gépgyári raktára Szabadka, Raichl-palota.

Ajánlja a nagyérdemű gazdaközönségnek az eredeti amerikai Johnston-féle fűkaszállót,

marokrakó és kéveköto aratógépeit,

szénagyűjtők, acélgereblyék, kapáló ekék, eredeti Melichar-féle Unikum-Drill vetőgépek, Bächer ekéket, kukoricamorzsolók, járgányok, valamint a gazdasághoz szükséges összes gépeket.

Manilla zsinegek gyári árban! 422-20-4

Kedvező fizetési feltételek! → Olcsó árak! ← Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Katholikus sajtó.

Mért van nekünk katolikusoknak erős sajtóra szükségünk? Azért, hogy a zsidók tulkapásaival szemben megtudjuk a mi közös érdekeinket védelmezni. Nem-e szegény és gyalázat az, hogy szent István, szent László országában a zsidó az ur manapság. Gyáva kutya módra kell nekünk egy bevándorolt csöcselék előtt megjuhászodni; miért? Mert nem vagyunk szervezve.

Tehát szervezkedjünk, azokat a filléretket ne adjuk oda holmi ócska zsidó fércért, hanem támogassuk egyesült erővel az Ujlapot, Igaz szót, Néppártot, Alkotmányt, Bácskai Naplót. Es ha egyesült erővel általunk felkarolva látjuk a mi lapjainkat, a zsidók tulkapásainak egy csapásra vége lesz. A mi jelenlegi keresztény társadalmunk sorvad, fegyházak, börtönök keresztényekkel telnek meg és mi ezt mind a zsidó férceknél köszönhetjük, családaink nagyobb része az erkölcs-telenség útjára tér. szóval megvagyunk mélyezve a zsidók által. De ez önékik mind kevés, a mit eddig rajtunk gazul elkövettek. Ok most arra vetették ki hálójukat a mi nekünk legszentebb, tönkre akarják tenni valásunkat, s papjainkat folyton gyalázzák. Ezt nekünk tovább tűrni nem lehet s nem szabad. Elérkezett a cselekvés ideje, itt az idő hogy végre kiközösítsük közülünk ezt az átkos fajt, és hogy végre szabadoknak érezzük magunkat. Ha tovább tűrjük ezen gyűlevész népnek rugkapalózásait, nagyon könnyen megeshetik nálunk is az a mi Amerikában a közelmúltban történt. Vagy két év óta kérlelhetetlen harcot indítottak a zsidók hogy az állami iskolából a keresztény tanítás gyökeresen kiirtassék, azon a címen, hogy az állam által fizetett tanároknak nincs jog vallási kérdésekről beszélni. Tehát mi fáj ott a zsidóknak? Az fáj, hogy néha Jézus nevét tisztelettel emlegetik a gyermekek előtt, hogy néha az evangelium szavait idézik, hogy karácsonykor a tanulókat keresztény ünnepésre szólítják fel; hogy énekelhetnek velük énekeket, melyek homályosan Jézus születésére emlékeztetnek. Mindez sértése a zsidó lelkiismeretnek, benne vallási térítgetést látnak, melyet meg kell akadályozni. Kimondja ezek után, hogy katolikus és zsidó jó barátok nem lehetnek.

Megpróbáltak mindent, hogy a keresztény vallásnak kiirtását megkezdjék, de kudarcot vallottak az egységes katolikus erő megnyilvánulásával szemben. Vagy két hónapja Sun-ban megjelent egy zsidó által írt levél, mely a következőképen hangzik. „Ez csak az első lépés, majd látni fognak önök többet is. Meg kell tudni világosan, vajjon Amerika keresztény nemzet-e, vagy egy szabad ország, amelyben egyik vallás sem tarthat igényt kiváltságos uralomra. Azt már elértük, hogy nyilvános iskolákból a keresztény oktatást kiküszöbölték. Most még az van hátra, hogy a tankönyvek revidiáltassanak, sőt még a nagy klasszikus szerzők is, hogy azután megtisztogattassanak mind olyastól, a mi a zsidókra sértő lehet. Az államnál nyert ügyünknek kell lenni, mert elég erősnek érezzük magunkat arra, hogy győzzünk. A mi ellenőrizzük a bankokat, a hírlapok a miénk, az ország kormányában bőven képviselve vagyunk; egy olyan erő vagyunk, amellyel, akár tetszik, akár nem számolni kell. Ha nem, mi udvariasan megköszönjük, az összes raktárainkban alkalmazott keresztények szolgálatait, lapjainkban nem adunk helyt a keresztények hirdetései-nek sem.“

Katholikus társadalom! Itéljenek ezen hálátlan gazság felett. Nem kimélnék senkit csak, hogy az ő érdekeik győzzenek, t. i. a kereszténységet rabszolgaságba hajtsák. Nyíltan bevalják, hogy minden az övék, azt teszik a mit ők akarnak. Nálunk is ott állunk már, csak hogy még most annyi a különbség, hogy nem mernek avval a határtalan szemtelenséggel egész nyíltan fellépni. De már kezdik és ha nem védekezünk, nem erősítjük a mi védő fegyverünket, a katolikus sajtót, akkor bizony mi is érezni fogjuk a zsidók ilyfajta szemtelen presszióit. A má-

sik támadás pedig egy Rosenstein Izrael nevű zsidó válasza a keresztények tiltakozására. „Mi nyakára hágnak a ti ostoba karácsonyotoknak, az ő karácsonyfájával. Ezután a ti nyilvános könyvtáraitokat fogjuk megtámadni. Mi kényszeríteni fogunk titeket arra, hogy könyvtáraitokból kidobjátok azt a hitvány Shakespearet, a ki a Velencei kalmárt írta az ő, a zsidók ellen szórt szidalmáival. Ki kell dobnotok onnan Walter Scottnak azt a regényét is, melyben a zsidó mint uzsorás van a közmegegyezésnek kitéve. Azt gondoljátok talán, hogy a zsidó alszik? Nézzetek csak körül bírátok, ügyvédek, tanítóitok közt. Kinek kezén vannak a bankok, ki az ur az ipar terén, melyik a kereskedő nép?“

Az igaz, hogy ilyen nyíltan még nem mernek rólunk beszélni, de annál többet tesznek alattomban, jó lesz a föntieket elolvasni és okulni s fejére hágni a kigyónak mielőtt az embert mérges csipésével lehetlenné tudná tenni. Nyíltan bevalják immár, hogy minden az övék, a hatalom, a kereskedelem s az ipar és mi ezt a mi ügyességünknek köszönhetjük. Rajta még nem késő, szervezkedjünk a katolikusok táborában, támogassuk egyesült erővel a mi lapjainkat, minden kávéházban borbély üzletben, szóval minden nyilvános helyen követeljük a katolikus sajtó termékeit, mert csak így érhetünk célt. Az elnyomott munkásokat meg fel kell világosítani arra, hogy ne vegye a családjának erkölcsét megrontó zsidó lapokat és ha ezt megtesszük, akkor elérkezik a leszámolás órája evvel a jöttment ivadékkal. Minden józan keresztény család asztalán ott kell lenni az Ujlap, Igaz szónak, a tehetősebb keresztény családoknál az Alkotmányt kell hordatni és ha elértük ezt ordíthatnak a zsidók annyit a mennyi nekik tetszik, mert az ő rugkapalózásainak a vége el következik.

Fel tehát még nem késő egyesült erővel kell nekünk sikra szállni, hogy közös érdekeinket megtudjuk védelmezni.

Román Nándor,

A reváli találkozás s a balkánkérdés.

Eduard angol király s az orosz cár tegnapelőtt Reválban találkoztak. 210 évvel ezelőtt Nagy Péternek volt hasonló találkozója III. Vilmosossal az akkori angol királylyal s most ezt a 210 év előtti látogatást adja vissza VII. Eduárd.

A fogadtatás nagy ünnepélyességek közepe tette történt.

Ezt a találkozást megelőzte az orosz-angol egyöntetű eljárás a távol keleten s a francia köztársasági elnök londoni találkozója az angol királylyal, követi pedig a francia köztársasági elnök találkaja az orosz cárral s az orosz cár viszonzása Párizsban és Londonban.

A ki ezeket a látogatásokat udvariasági aktusoknak nézné, az nagyon csalódnék. Igen fontos világpolitikai események előkészítéséről van itt szó s a flegmás angol igen jól számít. A német keleti politikájának ellensúlyozására történik mindez s a helyzetet igen érdekesen és jellemzően írja le Sted a legelső angol-orosz-barát politikus a következőkben:

„Az osztrák-magyar dualizmus szétbomlása már csak idők kérdése. S ha Ausztria szétmálk, kénytelen lesz szorosabbra fűzni a jó viszonyt Németországgal. Így aztán Európa szívében új nagyhatalom keletkezik majd, a melynek befolyását a keleten senki sem ellensúlyozhatja. Hogy ez az előrelátott helyzet ellensúlyoztassék, már rég barátságos viszonyt kezdett Anglia és Franciaország, a melyhez most ime Oroszország is hozzájárul.“

Ez alkalommal tehát a balkán kérdés is szóba kerül s a balkán államok csak örülhetnek, a mikor jövődő sorsuk felől olyan államfők is tanácskozást folytatnak, a kik az igazságosság s a méltányosság alapjára helyezkedve azt az elvet vallják, hogy a Balkán a balkán népeké.

Mi is érdekelve vagyunk a Balkánon s azért jó lesz figyelemmel kísérni a jövődő angol-orosz-francia szövetség balkánpolitikáját s ugyanarra az álláspontra helyezkedni, melyet az igazság s a méltányosság joggal megkövetelhet s amely álláspont idővel nekünk is jól fog esni, ha reánk alkalmazzák, hogy t. i. Balkán a balkán népeké.

Meghívó.

A „Szabadkai Keresztény Szociális Egyesület“ vasárnap azaz f. hó 14-én d. e. fél 11 órakor a Katolikus Legényegyesületben tartja évi rendes közgyűlését, amelyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg az Elnökség.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Felmentvény megadása.
5. Az új tisztikar megválasztása.
6. A jövő évi munkarend megállapítása.
7. Egyéb ügyek és indítványok.

HIREK.

Gyüdi zarándokok fogadtatása. 20.000 ember felvonulása.

Kedden érkeztek haza a Szabadkagyüdi bucsusok. Már emberemlékezet óta évenként zarándokol Szabadka buzgó népe a Mária-gyüdi Szűzhöz. Evenként két-három ezer ember szokta ez alkalommal ezen fáradságos nyolc napig tartó zarándokutat megtenni s a szerencsés hazatérőket évenként megszámlálhatatlan tömeg várja a zombori kapunál s kíséri el a belvárosi templomig.

Az idén 1672 személy 172 kocsival vett részt a gyalogosok seregében, de időközben jó 5-6 százat szállítottak be az eszék-vókányi vonatok. A nehéz zarándokut legépületesebb része a hagyományos szombat esti körmenet, melyet ez alkalommal az éj csendjében kétezer néhány száz ember kezében égő gyertyával tett meg. Lélekemelő egy látvány volt ez, a melynek szemlélete közben nem maradt szem szárazon.

Két napi gyüdi tartózkodás s hat napi gyalogolás után végre keddi öt órakor a Zombori-kapuhoz értek a bucsusok, a hol már jó 15-20 ezer főre menő tömeg várta őket. A zarándokokat vezető pap itt rövid beszédben lelkőkre köti hallgatóinak, hogy üdvö elhatározásaikban törhetetlen hűséggel tartsanak ki életük utolsó lehetőleg s aztán az ezernyi ezer tömegetől kísérve bevezeti nyáját a Szent-Teréztemplomba, hogy ott az Oltáriszentség áldásának vétele után az Ur nevében hazabocsássa őket.

Fenséges egy látványt nyújtott a testvéri szeretetnek s a vallási egységnek ama önkéntes megnyilatkozása a midőn 15-20 ezer ember kor-, nem- és rangkülönbség nélkül még nem épen kedvező idő esetén és ily óriási arányú tüntetést rendez a szegény, fáradt és sokaktól, sajnos olyannyira lenézett zarándokok tiszteletére.

— **A Szabadkai Altalános Takarékpénztár r. t. bankettja.** A mint már jeleztük, tegnap tartotta a Szabadkai Altalános Takarékpénztár fennállásának 25 éves jubileumát. A hálaadó istentiszteletet s a délutáni diszközgyűlést, este Palicson sikerült 250 terítékű bankett követte. Ott láttuk Szabadka összes előkelőségeit s egy igen díszes hölgykoszorút. Számos feiköszöntő hangzott el s a nagy társaság a késő reggeli órákig maradt együtt. Szívől gratulálunk a fényes sikerű jubileumhoz s kívánjuk hogy a keresztény szellemben vezetett pénzügyintézet még sok ily jubileumot érhesen meg.

— **Bérmálások Szentivánon, Csen-gődön és Akasztón.** Fáradságtalan Ersek atyánk immár második bérmautját tartja. Tegnapelőtt Csen-gődön és Szentivánon 273-at erősített meg a bérmálás szentségével; tegnap meg Akasztón bérmált. Az akasztói megbérmáltak száma 414. Ma délelőtt Kiskőrösön és délután Prónayfalván adja fel a megerősítés szentségét.

— **Megkeresztelkedett szociáldemokrata vezér.** Temesvárról írják nekünk: Pünkösöd vasárnapján a temesvári milléniumi templomban megkereszteltetett Deutsch Ferenc ki röviddel ez előtt a szociáldemokraták szakegyetetének titkára volt. A keresztelést Süle János legényegyleti igazgató végezte igen nagyszámu közönség előtt, a katolikus legényegylet s az alakulóban lévő keresztényszociálista egyesület tagjainak jelenlétében. Keresztapa dr. Kovacsics Lajos vármegyei aljegyző volt.

— **A régi városháza alapköve.** Iványi István történettudósunk utasításai alapján a régi városháza alapkövét a régi levéltár falában találták meg, a hova az utólag be lett falazva. Egy sárgaréz kazettában hat darab ezüst és aranyérem volt elhelyezve két olvashatatlant okmányokkal együtt. A kazetta felbontása a városi tanács jelenlétében történt.

— **Jutalomdíj a polgári fiúiskolások számára.** A városi tanács a szabadkai polgári iskolai tanulók számára 300 koronát utalványozott ki.

— **Iskolai vizsgák Kulán.** A kulai csatornán inneni és tuli elemi népiskolák 1-4 osztályaiban az évvégi vizsgák e hét keddjén és szerdáján lettek megtarva minden osztályban kielégítő, sőt szép sikerrel.

— **Apponyi egyházközpolitikai javaslatai.** Gróf Apponyi Albert, mint félhivatalosan jelentik, elkészült teljesen egyházközpolitikai javaslataival. Ezek közül a katolikus autonómiaira vonatkozó javaslat már átment minden szítán, ahhoz semmi hozzátoldani valója nincs s ez a javaslat ősszel már a képviselőház elé is fog kerülni. Ezzel egyidejűleg akarja megoldani a protestáns hitfelekezetek lelkészeinek anyagi ellátásáról szóló javaslatot is, ez utóbbival azonban még nincsen teljesen tisztában, azt éppen azért előzetesen az említett felekezetek vegyes bizottsága elé fogja bocsátani s az ő tanácsuk, hozzászólásuk meghallgatása után, valószínűleg még ugyancsak ősszel szintén a törvényhozás elé fogja vinni.

— **Öngyilkosság.** Haska József palicsi halász tegnap ismeretlen okból megmérgezte magát. A Mária-Valéria kórházba szállították ahol eszméletlenül fekszik s ezért a kihallgatása lehetetlen. Allapota válságos.

— **Eljegyzés.** Frey Jenő Bácsalmásról eljegyezte özv. Berke Béláné szül. Eckert Etelka urnőt Bajáról.

— **Hűséges házőrző.** A közel multban igen érdekesen adta a közmondásos kutyahűségnek tanujelét egyik moholi polgártársunk házőrzője. A pityókos községi képviselő folyton magával viszi hűséges mulatótársát s avval dorbézol. Legutóbb szenzáció számba menő esemény történt vele. Szokott helyén s a szokott módon belütyentve szeretett volna hazajutni, de a vendéglő udvarán arora bukott és elaludt. A hű mulatótárs ráült a gazdájára s reggelig őrizte s védte minden külső háborgatás és támadás ellen. Félelmetes ugatásával távol is tartott mindenkit anyaföldet ölelő gazdájától. Virradóra pedig vig farkcsóválás és hizelgés közepette kísérte haza drága védencét.

A t. szülők s a főt. klérus szives figyelmébe!

SZENT IMRE-INTERNÁTUS SZABADKÁN.

Szülői házon kívül tanuló ifjak számára már a mult tanév óta fennáll s állandó tanári felügyelet mellett katolikus, hazafias nevelést nyújt az ifjuságnak.

Kényelmes, egészséges emeletes üpületben van egynegyed hold akáccokkal befásított udvarral.

Az évi díj: 500 korona.

A városban főgimnázium, felső kereskedelmi iskola és polgári iskola van s így mind a három intézetet látogató növendékek fölvetetnek.

Jelentkezni lehet augusztus 1-ig.

Prospektust készséggel küld

424-4

Hervanek Ödön

főgimn. hittanár, intézeti igazgató.

Utleírások, Kalauzok

Bädeker, Grieben és Mayer-féle kiadásban kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében Szabadkán.

Négyszemközt.

Hársfay Izidor gazdag demokrata agitátor, családapa, több rendbeli demokrata érdemrend viselője stb., csendesesen dolgozik szobájában. Eppen legközelebb elmondandó beszédét írja „... tehát le a papokkal, le az urakkal! Minden romlásnak, nyomornak ők az okai; ők juttatták oly nyomorba az országot, hogy minden igaz magyar lesújtva áll meg a romlás, a pusztulás, a bűn, a korrupció eme rákfenéje előtt, keblét véghetetlen hazafiúi bubánat tölti el, magam is megrettenve ...”

E sok pont azt akarja jelenteni, hogy folytatni akarta beszédjét, de kopogtak és belépett Vaskobaky Igig titkár ur.

Hársfalvy I.: Ah! Van szerencsém titkár ur! (Megütöközve) De mi jött magához? Be van parfümözve, virág a gomblyukában. Miért jött ilyen, hogy is mondjam paradéban?

Vaskobaky I.: (Megköszörülve egy párszor a torkát.) Keh! Köheh! Köheh! Igen fontos ügyben.

H.: (bámul) Wie haiszt? Fontos ügy? Halljuk azt a fontos ügyet!

V.: (pózbá vágja magát, mellét kidüleszti) Kedves leányát jöttem megkérni.

H.: (rettenetesen megijedve s megörülve bámul. Megijedt azon, hogy ő olyanok adja lányát, kinek egy frakkon kívül mása nincs, megörült, hogy valahára kérője van leányának, ki már 38, pardon 22 éves.) No, no... kedves Vaskobaky ur, megmondta magát jól?

V.: Meg!

H.: Es el tud maga egy családot tartani?

V.: El.

H.: (gondolkozva) No jól van, jól. De kedves fiam tudod-e, hodj ki és mi az én családom.

V.: Nem vagyok én arra se kíváncsi.

H.: Dehogyan nem. Muszáj tudnod, nehogy a Szidikém majdan boldogtalan legyen, azért hallgassál ide. Először is tud meg, hogy csalásért két esztendő tültem. En ugyan azt gondolom most is, hogy az nem volt csalás, de nem tudtuk kapacitálni a bíróságot s rajtam maradt 2 esztendő, „négyszemközt“ mondva, hamisan itéltek el. Aztán adtak egy bukásért másfél esztendőt, miért „négyszemközt“ mondva, csak fél esztendő dukált volna. Legénykoromban is volt egy kis kellemetlenségem, egy csekélységért, mire azt mondták, hogy betörés, lopás, „négyszemközt“ mondva, elítéltek harmadfél esztendőre. A Szidi lányomnak, a te jövőendő menyasszonyodnak is van „négyszemközt“ mondva egy kis foltja az életében. Mint minden szép és okos leánynak, neki is sok imádója volt s hogy, hogy nem egyszerre beütött a pech... Szép gyönyörű gyerek volt, de másnap meghalt s a gonosz világ, tudod a papok, no meg a tekintetes törvényszék, azt mondta, hogy abban ő a hibás s egy fél esztendőt kellett neki Mária-Nostrán ülni „négyszemközt“ mondva.

Volna még valami, de az oly csekélység, hogy nem érdemes róla beszélni. Nos tehát mindezek után is ragaszkodol, hogy elveszed a lányomat?

Vaskobaky: (minden gondolkodás nélkül) Elveszem!

Hársfay: (fölpattanva) Elveszed?... No de én meg nem adom oda, mert hát milyen nagy gazember lehetsz te, ha mindezek után is el akarod venni a leányomat. (Ezek után Vaskobaky titkár ur elpárolog. Hársfay ur pedig kimegy Németországba, mert itt már becsülete nincs biztonságban.)

M.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.“

Gyujtogató cselédleány.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Németh Róza 13 éves cseléd leány mult évi okt. 16-án két izben, majd másnap újból felgyujtotta gazdájának Piszarov Lyubomirnak Ada községben lévő házában szalma, széna, pelyva készletét, amely alkalommal egy gazdasági épület is leégett.

Ma vonta a kislányt felelősségre a szabadkai esküdtszéki bíróság, amely dr. Reiser Lajos védőbeszéde után megállapította, hogy vádlott a büncselekmény felismerésére szükséges belátással nem bír s a vád alól felmentette.

INNEN-ONNAN.

Egyszerű falusi ember volt a halottkém. Egy alkalommal a következő különös dolgokat írta be a halotti bizonyítványba:

A betegség neve: Meghalt.

A halál oka: A doktor.

(Megtörtént egy felvidéki községben.)

Pinkelesz az ifju: Tátinem akarsz még magadnak valamit venni?

Pinkelesz az öreg: Nű! mit vegyek, két szalvéta már a zsebemben van!

Barátnő I: Hallottam, hogy férjed vissza fog térni! Talán megtanultál főzni? Feleség: Nem én, — hanem ő.

Jancsi értesíti anyját katonai élményeiről; végre így ír: Többet nem irhatok, mert annyira fáznak a lábaim, hogy nem bírom a tollat tartani.

Te, Muki, nem szeretnél ma velem ebédelni? Ezer örömmel! — Na, akkor siess haza és tétess az asztalra egy terítéssel többet, félóra mulva nálad leszek!

— Kohn, a tanító ur azt mondta, hogy én örököltem.

— De mi a fenét örököltél volna?

— Hát a papámnak az ostobaságát!

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömczy Ernő. 143

Az adó mindegyre növekedett s emésztette a nép vagyont. Afrikában kitört a háboru. Miként is lehettek volna elégedettek s boldogok, mikor gyermekeiket, pénzüket, jószágukat mind Afrikába kellett küldeniök. Az olasz csapatokat egyik vereség a másik után érte. Hogy érezhették volna szerencsésnek magukat, mikor a haza jóhírneve, dicsősége forog kockán.

Mikor nagysokára felépült a vasut mindenki azt mondta, hogy most Diamante egy beláthatatlan sivatag közepén álló oázishoz hasonlít. Az oázist a számum egető homoktengerrel fenyegeti egyre, rablóbandák fenevadak ólálkodnak körülötte folyton. Így volt ez Diamanteban is. S meg voltak győződve arról, hogy az emberiség nem lehet addig boldog, míg a Krisztusképet nem imádja, nem tiszteli az egész világ.

Csak hogy Diamante boldog reményege nem teljesült ám A város népe Donna Micaelával az élén csak Gaetano visszatért várta. Alighogy elkészült a vasut Micaela azonnal Rómába sietett s minden követ megmozdított, hogy szabadon bocsássák Gaetanot, de hasztalan. A királyi pár szívesen teljesítette volna kérélmét, de kezük kötve volt. Hisz önök is tudják, ki volt akkor az olasz főminiszter. Vasmarokkal kormányzott ott akkor az az ember. Mikép is engedte volna meg a királynak, hogy egy lázadó siciliainak kegyelmet adjon.

Mindenki azt óhajtotta, hogy a Diamantebeli Krisztusképek tisztelétét messze

földre kiterjesszék. Micaela tehát kihallgatásra jelentkezett annál a jószágos aggastyánál ott a Vatikánban.

— Szentséges atyám, — szól hozzá, — engedje meg, hogy elmondjam, mi minden történt ott a mi Aetnamenti városunkban.

Mikor aztán kimerítően elmondta annak a képek összes csodáit, arra kérte az egyház fejét, engedje meg, hogy San Pasquale templomát újra beszenteljék s a csodatévő Krisztuskép gondozását valamely szerzetes-rendre bizzák. De itt a Vatikánban épügy, mint a Quirinálban csak elutasító választ kapott.

— Hallja csak Micaela Alagona, — lelte a pápa, — ily különös eseteket az egyház még nem vesz csodaszámba. De ez azért ne szegje kedvét. Ha azt a Krisztusképet továbbra is tisztelni fogják az ön városában, majd mutat az még más biztosabb jelet is. Oly érthető módon közli majd akaratát velünk, hogy minden kétségünk el fog oszolni. Kedves leányom bocsásson meg annak az öreg embernek, aki elővigyázó és óvatos.

De még valamit remélt Diamante népe. Erősen hitték, hogy végre-valahára fognak valamit hallani Gaetano felől is. Donna Micaela maga utazott Comoba, hol az ifju fogva volt. Róma legbefolyásosabb embe-reitől nyert ajánlatleveleket s biztosra vette hogy beszélhet majd vele. A fogházfelügyelő azonban a törvényszéki orvoshoz utasítá nyomban, aki megtiltotta neki, hogy Gaetano megláthassa.

— On a foglyot akarja látni, — szól hozzá az orvos. Ezt semmiképp sem engedhetem meg. On azt állítja, hogy ő szereti őnt, de holtak hiszi immár. Nem szabad őt felvilágosítani arról, hogy tévhitben él, hisz már egészen beletörődött e gondolatba. S most ön azt akarja közölni vele, hogy életben van még. Hisz akkor újra elfogja, újra epeszi majd az a sóvárgó vágy, melyet csak oly emberfeletti erővel tudott legyőzni. Ha ez a szenvedélyes küzdelem erőt vesz majd rajta, három hónap múlva a fogoly nincs az élők között, erről biztosítom.

Komolyan, meggyőzőleg beszélt, s Donna Micaela belátta, hogy engedni kénytelen. De hát micsoda csalódás, édes Istenem micsoda csalódás!

Mikor újra hazatért, úgy érezte magát, mint aki ébren álmodott s az álmoképp még az ébredés után is elfoglalva tartja. Nem tudta elhárítani magával, hogy füstbe ment minden reménye. Egyre-másra azon törte fejét, miképp szabadíthatná meg Gaetanot, de elfogadható terv nem jutott eszébe.

S a lehangoltság, mely erőt vett rajta, lassankint ránehezedett Diamante népére is. Bizonyos volt most már, hogy minden vállalkozásukat, minden szerencsésüket azok rontják le, kik nem tisztelik a Krisztusképet. Maga a vasutvállalat is csütörtököt mondott. Fönt a meredeken a hajlatoknál egymást érte a sok szerencsétlenség. A viteldij túl magas volt. Ujra a társaskocsikat, meg a bérkocsikat kezdték használatba venni.

(Folyt. köv.)

Gombos Lajos

építési irodája Bány-köz, Kecskés-ház mellett (bejárat a Kossuth-utcából).

Elvállal lakóházak és mindenféle gazdasági épületek tervezését, leszámolásokat és költségvetések szerkesztését, valamint ácsmunkatervek és fakivonatok készítését.

395-20-12

435/908. sz.

428-3-1

Haszonbérleti hirdetmény.

A kalocsai érseki uradalmak Igazgatósága közhírré teszi, hogy az érsekség tulajdonát képező:

1. Dusnok község határában fekvő, mintegy 1345 kat. holdat kitevő **Izsák** puszta haszonbérletét a **Sülkősi felsőerdei** legeltetési jog bérletével együtt, 1909. évi október 1-től 1921. szeptember 30-ig, azaz tizenkettő évre terjedő időtartamra; továbbá

2. a **Várszeg-sebeserdei** birtokrészlet haszonbérletét 1908. évi október hó 1-től 1909. évi szeptember 30-ig, azaz egy évre terjedő időtartamra; és
3. a **Foktó-meszesi** czárdaépület haszonbérletét 1908. évi október 1-től 1911. évi szeptember hó 30-ig, azaz három évre terjedő időtartamra — az Igazgatóság hivatalos helyiségében

1908. évi június hó 27-én délelőtt 10 órakor

nyilvános zárt írásbeli versenytárgyaláson kívánja biztosítani.

Pályázati föltételek:

1. Tartoznak ajánlattevők 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlataikhoz, melyek legkésőbb folyó évi június hó 27-ik napjának d. o. 10 órájáig a kalocsai érsekségi Főpénztárnál benyújtandók, az ajánlati összeg 10%-át, mint bántéppénzt esatolni, s kijelenteni, hogy a bérleti föltételeket ismerik.

2. A haszonbéri összeg, mely után még 5% tisztidij jár, az ajánlatban számokkal és betűkkel is világosan kiirandó.

3. Az épületek tűzbiztosítási és kéményseprézési díja bérlet által az uradalomnak megtérítendő.

4. Későn érkezett vagy utóajánlatok el nem fogadhatók.

5. Ajánlatok az 1., 2. és 3. tétel alatti bérletekre külön-külön teendőek.

A haszonbérleti részletes föltételek Kalocsán az érsekségi igazgatósági irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kalocsa, 1908. június hó 5-én.

Kalocsai Érsekségi Igazgatóság.

„FUCHSOL“

Poloska-szer,
Svábbogár-por,
Moly-por,
Egér- és
Patkány-
Pilula,
Biztos irtó-szer,
— kapható —
Rukavina Nándor
fűszerkereskedőnél.

418-10-5

Eladok

fajtiszta belga óriás, kék óriás és mindenféle

faj nyulakat, faj galambokat, éneklő kanári madarakat.

Tisztelettel

Banyári András, Mohol

Bácsbodrogmegye. 425-3-2

Láb-, kéz-, hónalj-

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít. Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Izzadás ellen

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán.

416-8

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkálya készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.